

"A mi küldetésünk a hitelesség, az objektivitás, a helyi jólét és a közösség fejlesztése, minden nap!"

BAKONYA - BODA - BÜKKÖSD - CSERDI - CSERKÚT - DINNYEBERKI - HELESFA - HETVEHELY - IBAFA - KÓVÁGÓSZÖLŐS - KÓVÁGÓTÖTTÖS

Társulási ülés – 2022-ben is folytatják a tájékoztatást

Február 3-án Bodán tartotta idei első ülését A Nyugat-mecseki Társadalmi Információs Ellenőrzési és Településfejlesztési Önkormányzati Társulás (NYMTIT). A napirendi pontok tárgyalása során áttekintették a 2022-es év költségvetését, a társulás munkatervét, valamint módosították a Szervezeti és Működési Szabályzat több pontját. – A Társulásunk mindig is nagy hangsúlyt fektetett a jogszabályban előírt tájékoztatási és ellenőrzési kötelezettségeinek teljesítésére. A lakossági bizalom építése és fenntartása rendkívül komoly és felelősségteljes feladat, melyet legjobb tudásunk valamint az évtizedek alatt szerzett tapasztalataink szerint igyekszünk a legmagasabb színvonalon ellátni – emelte ki Kovács Győző a társulás elnöke.

A lakossági Ellenőrző Bizottságunk működtetésével folyamatosan biztosítjuk egyik legfőbb célunk és egyben jogszabályi kötelezettségünk teljesítését miszerint, - ellenőrizzük a Radioaktív Hulladékokat Kezelő Közhasznú Nonprofit Kft. (RHK Kft.) Társulásunk területén elhelyezkedő nagy aktivitású radioaktív hulladéktároló létesítésére vonatkozó kutatási helyszínein folytatott tevékenységét, megalapozva és fenntartva a lakosság irányába történő hiteles és objektív tájékoztatást.

Az RHK Kft.-vel történő együttműködésünk, a lakosság és egyben a jövő generációjának irányába megvalósuló hiteles és naprakész tájékoztatás elősegítésében, szakmai információk átadásában nyilvánul meg. Munkánk során továbbra is nagy hangsúlyt fektetünk a tagtelepüléseinken élő gyermekek ré-

szére összeállított programok – Niels-Bohr fizika és kémia verseny, játékos szellemi vetélkedő – eredményes megvalósítására.

Az NYMTIT célja változatlan. A térségben folyó kutatási munkálatokkal kapcsolatosan, az Ellenőrző Bizottság működtetésével továbbra is képviseli a lakosok érdekeit, hiteles és közérthető módon ellátja a tájékoztatási feladatait, továbbá együttműködik a szakma, a hatóság és az illetékes minisztérium képviselőivel.

Kérjük, hogy munkánkat a társulási lapunkon és a honlapunkon keresztül, továbbra is kísérjék figyelemmel!

A tartalomból

2022-ben is megkötöttük az ITM-mel a támogatási	2. o.
Önök kérdezték, a szakemberek válaszoltak	3. - 4. o.
Fontos lépések a Paks II projektben	4. o.
Aktívan nyitják az évet a Nyugat-Mecsek települései	5. - 6. o.
Svédország mélységi geológiai tárolót léteíthet	6. o.
Finisben vannak a Finnek	7. o.
Alszerződés aláírása	8. o.

Az önkormányzatok döntenek a források felhasználásáról Elszámolás után új tervek készülnek

A térségben élő emberek, a társulási települések szempontjából a legfontosabb évindító fejlemény, hogy a Nyugat-mecseki Társadalmi Információs Ellenőrzési és Településfejlesztési Önkormányzati Társulás falvai lezárták elszámolásait és megkötötték új támogatási szerződéseiket.

– Az idei költségvetést elfogadtuk, arról pedig, hogy a települések mire használják a támogató forrásokat, az önkormányzatok döntenek a

kialakult hagyományok szerint – mondta Kovács Győző elnök.

Mint beszámolt róla, a társulás településeinek aktivitását a megtartott falugyűlések, tájékoztató fórumok is mutatják. A szakmai munka fontos része volt a kutatási terület körzetét érintő közvélemény-kutatás lefolytatása, eredményeinek megismerése.

– A tavalyi esztendő lezárásaként örömmel mondhatom el, hogy legfontosabb vállalt kötelezettségünknek, az itt élő emberek hiteles tájékoztatásának folyamatosan eleget tettünk, és idén is hasonló módon teszünk eleget vállalásainknak. Ebben az RHK Kft. szakmai támogatása mellett nagy segítségünkre volt az is, hogy a kor vívmányaihoz, lehetőségeihez és az emberek igényeihez igazodva végezhattük munkánkat, még a Covid-helyzet sem fogott ki rajtunk. Törekvésünk, hogy a nyugat-mecseki kutatások információi ne csak a szűken vett, mára már 11 települést számláló körzet lakóihoz jussanak el, hanem mindenhová, ahol igény mutatkozik megismerésükre. Ezt szolgálják fórumaink, írott és elektronikus újságunk, folyamatosan frissülő honlapunk, illetőleg az RHK Kft. megbízásból kétévente elvégzett közvélemény-kutatás, valamint az ifjúsági tájékoztató és tanulmányi programjaink is. Örömmel mondhatom el azt is, hogy többnyire siker koronázza azt a törekvésünket is, hogy a nyugat-mecseki kutatások ne aktuálpolitikai megnyilvánulások eszközei legyenek, hanem megkérdőjelezhetetlen legyen szakmai megalapozottságuk.

Ami az erre az esztendőre várható kutatási aktivitást illeti, Kovács Győző elmondta, hogy a részletekről az RHK Kft. első negyedéves tájékoztatása során megismert munkaterv után adnak ki tájékoztatást.

Elszámoltak a 2021. évi KNPA támogatással

Mint minden évben, idén év elején is, 2021. december 31-ei fordulónappal az NYMTIT társulásnak be kellett számolnia az Innovációs és Technológiai Minisztériumban működő KNPA Kezelő Osztály (Alapkezelő) irányába az elvégzett feladatairól. A beszámolót, az Alapkezelő által 2022. február 28-ra kitűzött időpontban az ITM székelyén, személyes részvétellel történő ellenőrzés követte, melynek célja támogatói oldalról meggyőződni arról, hogy

a támogatási szerződés szerint kiutalt működési célú támogatást a támogatási szerződésben rögzítetteknek megfelelő célra használták-e fel, a vállalt kötelezettségek teljesültek-e, azok elszámolása a szerződésben előírtak szerint és határidőben történt-e.

Az ellenőrzés módszere, statisztikai mintavétellel történő helyszíni ellenőrzés, melynek keretében az NYMTIT a felhasználás jogszerűségét igazoló do-

kumentumokat bemutatta, így azok a Támogató minisztérium képviselői által elfogadásra kerültek. Az ellenőrzés azt mutatja, hogy a Társulás és tagtelepülései a működési támogatást a jogszabályok betartásával használták fel és maradéktalanul megfeleltek az atomtörvényben foglalt, és a támogatás alapját képező tájékoztatási kötelezettségüknek is.

2022-ben is megkötötték az ITM-mel a támogatási szerződést

Az Innovációs és Technológiai Minisztérium (ITM) mint Támogató idén február 21-én írta alá a tárgyévi támogatási szerződéseket az ellenőrzési és információs célú önkormányzati társulásokkal, köztük a Nyugat-mecseki Társadalmi Információs Ellenőrzési és Településfejlesztési Önkormányzati Társulással (NYMTIT).

2018 áprilisában határozatlan idejű támogatási keretszerződést kötött az NYMTIT mint Kedvezményezett és a Minisztérium mint Támogató, mely keretszerződés a Központi Nukleáris Pénzügyi Alapból (KNPA) finanszírozott, a térségben zajló nagy aktivitású radioaktív hulladék-tároló kutatási programjával kapcsolatos részletes lakossági tájékoztatási és ellenőrzési

feladatokon túl, lehetőséget ad működési és beruházási feladatok ellátására is. A társulás és a tagönkormányzatok által megvalósítandó feladatok finanszírozásához szükséges pénzügyi forrást – összhangban a tárgyévi költségvetési törvény KNPA fejezetében foglaltakkal – a minden évben külön megkötésre kerülő éves támogatási szerződés biztosítja.

Önök kérdezték, a szakemberek válaszolnak

A nagy aktivitású hulladékok végleges elhelyezésére irányuló kutatásokkal érintett térségében élő lakosok is feltehettek kérdéseiket a Radioaktív Hulladékokat Kezelő Kft. (RHK Kft.) megbízásából 2021-ben elvégzett közvélemény-kutatás során.

Az ezer fő személyes megkérdezésével lefolytatott felmérést a Kutatópont Kft végezte. A kutatásban szereplő témakörökről és a kedvező eredményekről az RHK Kft. beszámolt Elektronikus Hírlevélben, honlapján, valamint a térség tájékoztatási és ellenőrzési feladataiért felelős Társulás kéthavonta megjelenő újságjában is.

– Mint ahogy arról tájékoztattuk a lakosokat, a közvélemény-kutatás során nem csak Társaságunk tett fel kérdéseket, hanem a résztvevők is élhettek ezzel a lehetőséggel. Minden kérdést nem tüntetünk fel egyesével, mert sok az átfedés, éppen ezért tematizáltuk és így válaszoltuk meg azokat – mutatott rá Honti Gabriella, az RHK Kft. Kommunikációs Osztályának vezetője.

Mint bármely párbeszéd esetén, amelyet a lakosokkal folytat a Társaság, úgy a közvélemény-kutatás folyamán is a leggyakoribb kérdések egy esetlegesen jövőben megépülő tároló biztonságos üzemelésének szavatolását firtatták. Nem csak társadalmi elvárásként jelenik meg az igény a biztonságos üzemelésre, hanem az atomtörvény is leszögezi: „Az atomenergia alkalmazása során a biztonságának minden más szemponttal szemben elsőbbsége van”. Ezt az igényt csak megfelelően kialakított környezetellenőrző monitoring-rendszer működtetésével, az eredmények feldolgozásával, értékelésével és bemutatásával lehet kielégíteni.

A monitorozás alapvető célja, hogy információit szolgáltatson a létesítmény környezetében zajló természetes és mesterséges folyamatokról, kellően részletes ismeretet biztosítson ezen folyamatok hatásának alakulásáról, mértékéről, a kibocsátási határértékek teljesítéséről és a tároló működéséhez kapcsolódó esetleges környezetterhelésről, ezen belül kiemelten a telephely sugárzási viszonyairól.

A környezetellenőrzési monitoring rendszer egyik célja a tároló létesítéséhez, üzemeléséhez, lezárásához kapcsolódó különböző emberi beavatkozások, tevékenységek hatásainak ellenőrzése. Ennek keretében a környezetellenőrző rendszernek folyamatosan adatot kell szolgáltatnia a tervezett tevékenység egyes fázisaihoz kötődő környezeti állapotváltozásokról (megismerés). Ezzel egyrészt lehető-

vé válik a környezeti modellek, előrejelzések megbízhatóságának ellenőrzése, másrészt lehetőséget biztosítanak a gyors beavatkozásra, a kedvezőtlen folyamatok elhárítására, sőt megelőzésére is (előrejelzés) az esetleges kedvezőtlen hatások vagy állapotváltozások észlelése esetén.

A monitoring rendszer másik célja a természetes környezeti folyamatok hatásainak vizsgálata a tervezett tevékenységünkre. Ki kell tudni szűrni azon természetes folyamatokat, melyek a tevékenység működését kedvezőtlenül befolyásolhatják, a normál üzemmenetet gátolhatják, vagy megnehezíthetik. Ez fontos, mert azt is igazolhatja, hogy a környezetben fellépő állapotváltozás nem valamely a tárolóban végzett tevékenységből adódik, hanem természetes folyamatok eredménye, vagy a kettő együttes hatása. A radioaktív hulladék-kezeléssel foglalkozó létesítmények monitoring rendszere a tároló életciklusához (kutatáshoz, létesítéshez, üzemeltetéshez, lezáráshoz) igazodik. A különböző életciklusokban más terület kerül a környezet ellenőrzési rendszer fókuszába.

A kutatási fázis során – ebbe tartozik a nyugat-mecseki térség is – a monitoring rendszer üzemeltetésének célja a környezetben lezajló folyamatok megismerése, a biztonsági értékelésekhez szükséges adatok biztosítása. Ezen mérési eredmények megalapozzák a környezeti hatásvizsgálat elkészítését, valamint viszonyítási alapul szolgálnak a későbbi fázisok (létesítés, üzemeltetés, lezárás) eredményeinek összehasonlításához.

A tárolók létesítésével járó beavatkozások jelentősen megváltoztathatják a természetes környezetet. A megfigyelések ebben a szakaszban elsősorban az emberi beavatkozások hatásainak nyomon követésére és az esetleges kedvezőtlen változások korai megismerésére irányulnak. Az üzemeltetés már nem jár további beavatkozásokkal a térségre vonatkozóan, így a monitoring-tevékenység feladata: a lakosság és a környezet védelmének bemutatása, a telephely műszaki védelmének ellenőrzése, a kibocsátási határértékek betartásának igazolása (igazolás), az esetleges kibocsátások észlelése, szükség esetén az azonnali beavatkozások megtétele és a döntések meghozatalának megalapozása. Az üzemeltetés fázisa információt szolgáltat a lezárás utáni időszak környezet ellenőrzési programjának elkészítéséhez. A tárolók lezárásához igazolni kell a sugárvédelmi biztonság teljesülését. Ebben az időszakban történik a telephelyi létesítmények egy részének felszámolása, más részének

végleges lezárása, a terület további használatának kialakítása. A lezárás a tároló életciklusában egy rövid ideig tartó tevékenység, de kiemelt hatása miatt külön kell kezelni.

A már működő tárolóink környezetében végzett monitoring azt mutatja, hogy a tárolókra megszabott szigorú radioaktív anyag kibocsátási korlátok folyamatosan, maradéktalanul teljesülnek. A létesítmények teljesítik a hatóságilag előírt környezet- és kibocsátás-ellenőrzési, valamint sugárvédelmi feladataikat, és eleget tesznek bejelentési kötelezettségeiknek is. Ezt a független hatóságok rendszeres vizsgálata is megerősítik.

A feltett kérdések jelentős része azt firtatja, hogy milyen haszna, előnye van a lakóknak egy jövőbeni tároló üzemeléséből, valamint szembevetendő, hogy sokan a kutatásokért felelős RHK Kft.-től várnak jelentős beruházásokat a térségben.

Az RHK Kft. nonprofit szervezetként a radioaktív hulladék-kezelés ellátásához szükséges feladatait a Központi Nukleáris Pénzügyi Alapból (KNPA) finanszírozza, amelynek kezelője az Innovációs és Technológiai Minisztérium (ITM). A Társaságnak így nincs lehetősége a lakosság életkörülményeit fejlesztő beruházások megvalósítására. Ennek ellenére a térségnek számos, igen jelentős haszna várható a tároló majdani működéséből, sőt már a jelenlegi kutatási fázisban is kimagasló előnyöket élvez, hiszen 1998 óta támogatási összeget kapnak – jelenleg a KNPA-ból, évi több mint 194 000 000 Ft-ot. A támogatást a Nyugat-Mecseki Társadalmi Információs Ellenőrzési és Településfejlesztési Önkormányzati Társulás (NYMTIT) kapja az ITM jóváhagyásával és az RHK Kft. közreműködésével. A Társulás tagtelepülései (Bakonya, Boda, Bükkösd, Cserdi, Cserkút, Dinnyeberki, Helesfa, Hetvehely, Ibafa, Kővágószőlős, Kővágótöttös) döntenek arról, hogy milyen arányban osztják fel egymás között a támogatási összeget. Mindebből valósítják meg a tájékoztatási, ellenőrzési kötelezettségüket, amelyet vállalnak, valamint felhalmozásra (beruházásokra) és működésre (pl. önkormányzati üzemeltetési költségek finanszírozása) is fordíthatják az összeget – minden település saját maga dönti el, hogy milyen arányba használja fel céljaira a támogatást.

A kommunikációs tevékenység aktivitását, platformjait illetően is számtalan észrevétel, kérdés merült fel. Nemzetközileg elfogadott, hogy az átlátható, nyílt tájékoztatás nélkül nem valósíthatók meg sikeres projektek a nukleáris ipar-

ban – ebbe a radioaktív hulladék-kezelés is beletartozik. Az átláthatóság és nyíltság feltételeként a Társaság minél több platformon próbál jelen lenni, hogy senki ne maradjon ki a kommunikációs folyamatokból. Az atomtörvény nyújtotta lehetőséggel élve az RHK Kft. azt a megoldást választotta, hogy tájékoztatási kötelezettségét a lakosság felé elsősorban a fentebb már említett ellenőrzési és információs célú önkormányzati társuláson, tehát az NYMTIT-en keresztül valósítja meg. A térségnek jutó támogatási összeg is ehhez a feltételhez kötött, vagyis, hogy a Társulás ellássa a támogatási szerződésben vállalt kommunikációs feladatait. Ezekhez a feladatokhoz nélkülözhetetlen, hogy a megfelelő információk birtokában legyenek, amelyeket a radioaktív hulladék-kezelő biztosít számukra. Természetesen, nem csak a Társulásokra támaszkodva valósul meg a tájékoztató tevékenység, hiszen az RHK Kft. több más, saját kezelésében lévő kommunikációs eszközt is felhasznál. Az alábbiakban a fő tevékenységek olvashatók – a teljesség igénye nélkül. Az RHK Kft.:

- Az NYMTIT tagtelepülések vezetőinek évente 4 alkalommal tart személyes beszámolót az aktualitásokról – a pandémia alatt ezek a beszámolók írásban történtek meg.
- A Társulás lakossági ellenőrző csoportjának lehetőséget biztosít a tevékenységének átlátható nyomon követésére.
- A Nyugat-Mecseki Tájékpbe évente minimum 6 szakmai tartalmat biztosít.
- A társulási tagtelepülések vezetőinek megküldi a folyamatosan megjelenő Elektronikus Hírlevelet.

- Részt vesz a térségekben megrendezésre kerülő közmeghallgatásokon.
- Részt vesz (bizonyos esetekben megszervezi) a gyermekek tájékoztatását, oktatását, fejlesztését elősegítő vetélkedőkön, tanulmányi versenyeken, rendhagyó fizika órákon, pályázatokon, fórumokon (pl. Niels Bohr fizika-kémia verseny).
- Részt vesz a Társulás éves nagy tájékoztató rendezvényén (Tájéoló Nap), igény esetén szakmai előadókat biztosít.
- Részt vesz a támogatási szerződések előkészítésében, az elszámolások jóváhagyásában.
- A társulási tagtelepülések vezetőinek folyamatosan a rendelkezésére áll.
- Látogatócsoportokat fogad látogatóteremben, látogatóközpontjában, létesítményeiben, kutatási területén.
- Nyílt napokat szervez a nagyobb átláthatóság érdekében.
- Honlapot, Youtube csatornát, Facebook oldalt tart fenn.
- Közzéteszi telephelyeinek átlagos havi dózisteljesítményadatát honlapján.
- Kapcsolatot tart a térségi és országos médiumokkal, így biztosítva azon platformokon a megjelenéseket, amelyek nem a Társulás vagy a Társaság gondozásába tartoznak.

Fontos lépések a Paks II. projektben a létesítés megkezdéséhez

Újabb fontos engedélykérelmek nyújtott be a hatóságnak a Paks II. Zrt. február elején. A társaság elvégezte a január végéig esedékes, létesítési engedélyhez szükséges hiánypótlást is. Lenkei István vezérigazgató azt mondta, ezek a lépések szükségesek voltak még ahhoz, hogy a létesítés fázisába lépjenek.

Készül az új atomerőmű felvonulási területének legnagyobb létesítménye, a két csarnokból álló, tízezer négyzetméter alapterületű acélüzem komplexum. Körülötte több mint tucatnyi építmény kivitelezése van különböző fázisban. Február elején az építési-szerelési bázis újabb öt létesítményére vonatkozóan kapta meg az építési engedélyt a Paks II. Zrt. – A teljes építési terület majdnem 80 hektár, ennek mintegy fele a felvonulási terület. Itt nyolcvan létesítmény készül az egyszerű gépkocsiparkolótól az említett csarnokig, ahol az építkezéshez szükséges acélszerkezeti elemeket készítik el és gondoskodnak azok korrózióvédelméről – részletezte Eck József programigazgató. Hozzátette: mivel több ezer köbméter betonra lesz szükség, betonüzem is épül, illetve lesznek még nagy kapacitású raktárépületek a villamos, gépészeti, irányítástechnikai berendezé-

sek számára, valamint nagyfelületű tárolóterületek, ahol a csomagolt, dobozolt berendezéseket helyezik majd el a beépítés előtt.

Eck József felhívta a figyelmet arra, hogy a műszaki ellenőrzés nagyon fontos szerepet játszik a Paks II. projektben. – Természetesen a fővállalkozónak is kell műszaki ellenőrzést végeznie, a magyar jogszabályok ugyanakkor előírják az engedélyes, azaz a Paks II. Zrt. számára, hogy a magyar szabályozásoknak megfelelő szinten ellenőrizze a kivitelezés folyamatát és ebbe vonja be az OAH-t mint hatóságot. Ez azt jelenti, hogy a helyszíni munkavégzés során úgynevezett ellenőrzési, megállási pontokat jelölünk ki, és a hatósággal együtt kontrolláljuk, hogy megfelel-e a munkavégzés az előírásnak – hangsúlyozta.

Ezt a feladatot a Paks II. Zrt. Program Igazgatósága végzi, ehhez rendelkezésre áll a szükséges szakembergárda. Az előkészítést, az engedélyezési dokumentáció készítését pedig a Műszaki Igazgatóság, valamint az Engedélyezési és Felügyeleti Igazgatóság munkatársai végezték, húzta alá Lenkei István. A Paks II. Zrt. vezérigazgatója arról is beszámolt, hogy az ötös blokk nukleáris szigetének

Lenkei István és Eck József a felvonulási területen

hat épületére vonatkozó engedélykérelmet eljuttatták az OAH-hoz február első napjaiban, illetve elkészült az olvadécsapda dokumentációja is. – Az Országos Atomenergia Hivatalra most nagy munka vár, mert egy sor fontos engedélykérelem van az asztalán. 2021 végén a résfal építésére, talajszilárdításra, a reaktortartályok gyártására és az ötös blokk reaktorépületének építésére vonatkozó kérelmeket is benyújtottuk – vette sorra. Lenkei István arról is beszámolt, hogy a létesítési engedélyezéshez kapcsolódó, január végéig esedékes hiánypótlási feladatokat határidőre elvégezték. – Fontos leszögezni, hogy az OAH egyetlen olyan aspektust sem azonosított, ami megkérdőjelezte volna, hogy biztonságos atomerőművet építünk – emelte ki. Hozzáfűzte: meg fog történni a cég szükségszerű belső átszervezése is, hiszen hamarosan már nem az előkészítés, hanem a létesítés koordinálása lesz a feladatuk.

Aktívan nyitják az idei évet a Nyugat-Mecsek települései

Nem tétlenkedtek a Nyugat-mecseki Társadalmi Információs Ellenőrzési és Településfejlesztési Önkormányzati Társulás falvai az idei év első hónapjaiban. Elkészültek az elszámolások, új tervek születtek, és a közösségi élet felélesztésén, aktivizálásán is dolgoznak a településeken.

Boda – Kovács Győző polgármester:
– Idei kiemelt tervünk, hogy a faluban három új közművesített telket alakítunk ki a potenciális betelepülők fogadására. Településünk a Magyar Falu Program keretein belül csapadékvíz elvezető kialakítására, (Zrínyi út, Rákóczi út) a helyi ravatalozó felújítására, és a Petőfi utca egy részének járdafelújítására nyújt be pályázatot.

A TOP pályázati lehetőség alapján újra beadására kerül a középületek energetikai korszerűsítése című projekt. Településünkön aktívan működnek a támogatott közismereti, oktatási és közösségi szakkörök, a járványhelyzet feloldása után készülünk a közösségi élet aktívabbá válására.

Bakonya – Janz Anikó polgármester:
– Pozitív fejleményként éljük meg a vírus alóli felszabadulást, még akkor is, ha közösségi életünket a vírushelyzet alatt is aktívan folytattuk. Ennek tanúsága a Magyar Kultúra Napja, a farsang megtartása. Idén a megnyert pályázataink megvalósítására fókuszálunk. Kiemelt feladata az egykori tsz-út felújítása, amire

Kővágódtősszel közösen pályáztunk. Ami az NYMTIT idej forrásait illeti, terveink szerint működési költségeink finanszírozására fordítjuk, illetve célunk még az elnyert pályázataink önerejének zökkenőmentes biztosítása. A Képviselő Testület összetételében változás állt be, Babosné Sévő Andrea lemondott, helyébe Galambos Csaba lépett.

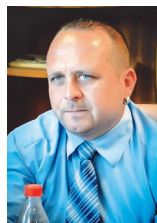
Bükkösd – Homann János polgármester:
– A településen teljes egészében befejeződött a BAF4 fűrés Bükkösd határában. Elhelyezésre kerültek a beépített elemző műszerek is. Az előző évben a Magyar Falu Program keretében beadott pályázataink közül a tartalék listáról többet nyertesnek nyilvánítottak. A belterületi út felújítás és a kommunális

gép fejlesztés pozitív elbírálást kapott. A 2022 évben induló pályázati ciklusban is igyekszünk minél több pályázati lehetőséggel élni. Elsők között folytatni kívánjuk a járda felújításokat településünkön. A Német Nemzetiségi Önkormányzat pályázatában beszerzésre került az IKSZT épületének új konyhabútorzata.

Cserdi – Bogdán Gyula polgármester:
– Örömmel mondhatom el, hogy eredményesen vészeltük át a vírusidőszakot, településünkön az oltottak aránya 80 százalék fölötti. A Magyar Falu Program keretében idén is pályázunk járdák és hidak, valamint a falubusz cseréjére. Szeretnénk tovább fejleszteni falugondozó felszerelésünket is. Zajlik az orvosi rendelők fel-

újítása, reményeink szerint idén be is fejeződik. Huszonöt fővel indult a közfoglalkoztatás a faluban, az alkalmazottak a falu közterületeinek gondozásában, az idős rászorulóknak a gyámoltatásában vesznek majd részt. Zajlik a fiatalok felzárkóztató programja, gyerekeink színházban, múzeumban jártak. Az NYMTIT forrásokat működési kiadásaink fedezésére használjuk fel idén.

Cserkút – Hegedűs Zsolt polgármester:
– Mozgalmasan indult az idei évünk, hiszen február közepén elkezdődött a helyi termék piac kivitelezési munkája. Terveink szerint ezt idén be is fejezzük a piac, az üzlet és a közösségi rendezvényter kialakításával. Elindult a plató településrész szennyvízberuházása is, ennek a költségvetése mintegy 173 millió forintra

rúg. A Leader Program keretében kezdtünk hozzá a polgármesteri hivatal energetikai korszerűsítéséhez, míg a Magyar Falu Program keretében útfelújításra, járdaépítésre pályáztunk. Az NYMTIT forrásokat mi is működésre fordítjuk. Szeretnénk idén újra teljes körű aktivitást biztosítani a közösségi programok terén, falunapot, gyereknapot, több közös ünnepet tervezünk.

Helesfa – Horváth Rudolf polgármester:
– Az NYMTIT forrásokat áthúzó terveink bonyolítására, illetőleg működési kiadásaink biztosítására fordítjuk idén. Legnagyobb munkánk a 100-110 fő befogadására alkalmas közösségi tér kialakítása, amiben pince, kemence is lesz majd, a beruházás 2-3 évig is eltarthat. A Magyar Falu Program keretében tavaly traktort

vásároltunk, idén szeretnénk új eszközökkel bővíteni készletünket a közterületek karbantartása érdekében. Közmunkában öt főt foglalkoztatunk majd, az ő feladatuk lesz eszközeink hatékony kihasználása. Terveink között szerepel egy panzió kialakítása is, az ugyancsak évekig elhúzódozó projektet még idén szeretnénk elindítani. A járványhelyzet enyhülésével újra élénkíteni akarjuk közösségi programjainkat.

Hetvehely – Wágner Antal polgármester:
– Elkészült a településfejlesztési koncepciónk, amelynek kidolgozásában a Szege-di Tudományegyetem csapata is közreműködött. A Képviselő-testület döntött a Magyar Falu Programra benyújtandó pályázatokról. Az önkormányzat pályázik a Falugondnoki Szolgálat busz cseréjére, valamint újra benyújtjuk a tavalyi esztendőben tartalék listára kerülő, az Ady Endre utca aszfaltozását célzó pályázatunkat is. A jövő generációjához

szól induló óvodafejlesztésünk, a sportpálya mellett kialakítandó sportpark és játszótér fejlesztésünk. A Covid-járvány sajnos több családot érintett, a korlátozások feloldásával, enyhülésével újra kinyílnak lehetőségeink. Ennek tudatában állítjuk össze közösségi programtervünket is, családi és idősök napjával, sport- és közösségi rendezvényekkel. Az NYMTIT forrást mi is működési kiadásainkra fordítjuk.

Ibafa – Benes László polgármester: – Önkormányzatunknál a költségvetési és fejlesztési tervek előkészítése folyik. A közmunkások utak, járdák állapotjavításával foglalkoznak. A lakatosok a szerszámok karbantartásával, valamint köztéri virágtartók készítésével foglalkoznak. A Magyar Falu Program pályázat keretében útjavításra pályáztunk, mivel a temető

felé vezető út állapota nagyon leromlott, felújításra szorul. Január első napjaiban értesültünk róla, hogy a játszótéri kerítés építésére beadott pályázatunk pozitív elbírálásban részesült. A kivitelezővel bejártuk a helyszínt és egyeztetünk a munkálatok megkezdéséről.

Dinnyeberki – Szabó Tibor polgármester: – Örömmel szolgál, hogy az NYMTIT szerződést aláírtuk. Tavaly kezdtük el csomagolóüzemünk bővítését, idén szeretnénk folytatni ezt a beruházást. Sajnos pályázati forrást nem találtunk hozzá. Támogatott keretek között zajlik viszont rendezvényterünk kialakítása, hozzá kapcsolódóan egy játszótérfejlesztés is. Közmun-

kában 7 főt tudunk foglalkoztatni ebben az időszakban, ők a csomagolóüzemben és a falu szállításán dolgoznak majd. Újra indulhat közösségi életünk is, falunapot, idősek napját és gyereknapot is tervezünk.

Kővágóöttös – Vizslár Irén polgármester: – Jó évet zártunk tavaly, mintegy 44 millió forintot fordítottunk fejlesztésekre. Gyarapodásunkon túl örömteli fejlemény, hogy a Virágos Magyarország Programban elnyertük a Harkányi Városfejlesztő különdíját, ezer virágpalántát, amivel idén tavasszal díszítjük majd településünket. Idén folytatjuk közösségi házunk felújítását, illetőleg figyelmet kap a Bakonya felé vezető belterületi út felújítása is. Négy hónapos távlatban öt közmunkást tudunk foglalkoztatni, ők a falu szállításán dolgoznak majd. Közösségi életünk gyerekfarsanggal, tavaszváróval, fánk sütő versennyel élénkül. Az NYMTIT forrást terveink szerint működési kiadásainkra és felújításra fordítjuk majd.

Kővágószőlős – Sándor Tibor polgármester: – A testületi ülésen határozat született a 2022. évi NYMTIT támogatásról, mely szerint Kővágószőlős működési költségként használja fel a támogatást. A pályázatok beadásáról is döntöttünk. Magyar Falu Program keretében három pályázatot nyújtunk be a testület döntése alapján: út felújítás, új kültéri közösségi tér építés és

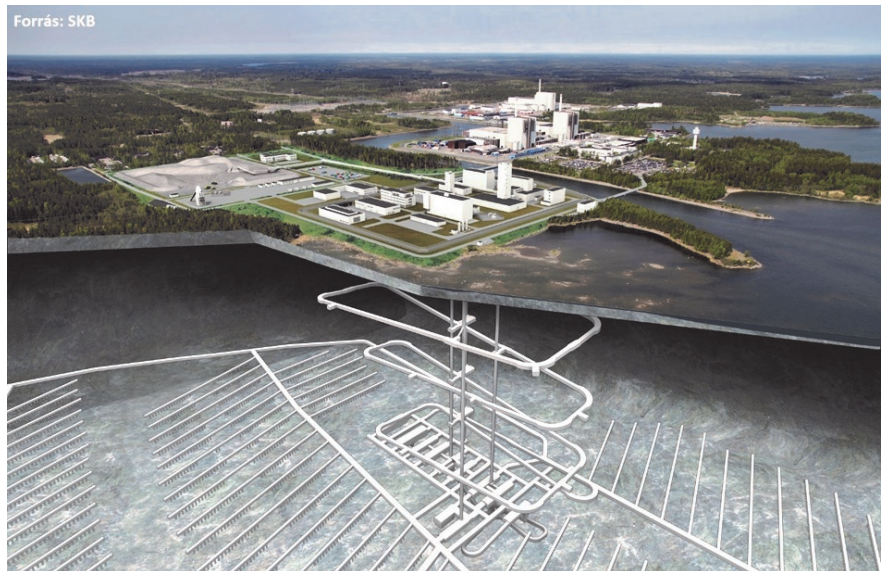
közösség szervezéshez kapcsolódó eszköz és bértámogatás. Utóbbi bölcsődefejlesztési programunkat érinti. Az inflációs helyzet és a háború okozta várható drágulás miatt biztonsági tartalék keretet is létrehozott idén az önkormányzat. Közösségi programjaink szervezésében, bonyolításában civil szervezeteinkre is támaszkodunk, terveink között családi programok, a nyári gyerektábor megtartása szerepel.

Svédország mélységi geológiai tárolót létesíthet

Január 27-én a svéd kormány engedélyezte a svéd radioaktív hulladék-kezelő társaság (SKB) számára, hogy mélységi geológiai tárolót és tokozóüzemet létesítsen – az előbbit Forsmarkban, míg utóbbit Oskarshamnban.

A radioaktív hulladék-kezelés iparágában Svédország kitüntetett helye megkérdőjelezhetetlen. Üzemelő létesítményeik mellett a kiegészítő üzemanyag, valamint a nagy aktivitású és hosszú élettartamú radioaktív hulladék végleges elhelyezése érdekében kifejtett erőfeszítések emelik őket nemzetközi szinten az élmezőnybe. Az SKB már a 70-es évek óta fejleszti-tökéletesíti elhelyezési rendszerét. Terveik szerint a kiegészítő fűtőelem-kazettákat rézkonténerekbe helyezik – erre a folyamatra szolgál a tokozóüzem –, majd 500 méter mélységben, a svéd alapkövetben kialakított mélységi geológiai tárolóban legalább 100 000 évre elzárják azokat az élővilágtól.

Johan Dasht, az SKB vezérigazgatója történelmi döntésként értékelte a svéd

Forrás: SKB

Az alagútrendszer teljes hossza meghaladja a 60 kilométert. A föld alatt 500 méteres mélységben, 3-4 km²-en terül el a tároló.

kormány hozzájárulását a tároló és a tokozóüzem létesítéséhez. Mint fogalmazott, az engedély lehetővé teszi, hogy társaságuk megfelelően kezelje azt a radioaktív hulladékot, amelyet generációjuk „termelt”. – *Tárt karokkal*

fogadtuk a döntést, készen állunk Svédország legnagyobb környezetvédelmi projektjének a megvalósítására – hangsúlyozta a feladat jelentőségét a vezérigazgató.

A végleges elhelyezésre alkalmas tároló létesítése várhatóan 10 évig tart és 19 milliárd svéd koronába (kb. 650 milliárd forint) kerül, valamint 1500 munkahelyet teremthet.

Az SKB több mint 40 éve kutatja és fejleszti a mélységi geológiai tároló technológiáját svédországi és külföldi egyetemeken, kutatóintézetek és felsőoktatási intézmények szakértőivel együttműködve. A tervezett hulladékéelhelyezési rendszert az állami sugárvédelmi hatóság (SSM) és a Földügyi és Környezetvédelmi Bíróság felülvizsgálta és értékelte. A létesítményeket befogadó önkormányzatok,

Östhammar és Oskarshamn szintén hosszú ideje részt vesznek az engedélyezési folyamatban, és ezáltal jelentős nemzeti felelősséget vállaltak azért, hogy Svédország rendelkezzen egy működőképes tárolóval.

– *Az engedélykérelem alapos felülvizsgálata során egyértelműen kiderült, hogy az SKB által kidolgozott tárolókonceptió megfelel az emberre és a környezetre vonatkozó szigorú biztonsági követelményeknek. Van egy biztonságos, a kiégett fűtőelemek végleges elhelyezésére alkalmas megoldásunk, amelyre nagyon büszkék vagyunk*” – összegezte Johan Dasht.

Az engedélyezési eljárás következő lépése, hogy a Földügyi és Környezetvédelmi Bíróság meghatározza a létesítési feltételeket. Az SSM is dönt a nukleáris tevékenységekről szóló törvény szerinti engedélyezési feltételekről. Az építkezés csak az összes szükséges engedély birtokában kezdődhet meg, és ezt követően mintegy 10 év alatt valósulhat meg a kiégett fűtőelemek tárolója.

Forrás: SKB

Finisben vannak a Finnek

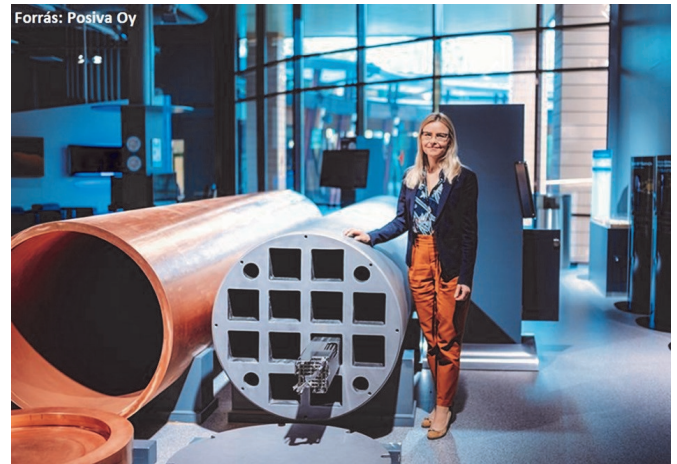
A Posiva Oy – finn radioaktív hulladék-kezelő társaság – 2021. december 30-án nyújtotta be a mélységi geológiai tároló és a kiszolgáló létesítmények üzemeltetési engedélyére vonatkozó kérelmét a Finn Gazdasági és Munkaügyi Minisztériumhoz.

A nukleáris iparban általánosan elfogadott, hogy egy mélységi geológiai tároló biztonságos és fenntartható megoldást jelent a nagy aktivitású és hosszú élettartamú radioaktív hulladék, valamint a kiégett fűtőelemek végleges elhelyezésére. A több száz méter mélységben, megfelelő kőzetben kialakított tárolók létesítését több évtizednyi kutatás és többlépcsős engedélyezési folyamat előzi meg.

Finnország úttörőnek számít e vizsgálatok és az engedélyezési folyamat tekintetében, hiszen több mint 40 évnyi előkészítés után a Posiva Oy a világon elsőként nyújtott be üzemeltetési engedély iránti kérelmet az ONKALO® elnevezésű létesítményükre. Az engedély nem csak a föld alatti tárolóra, hanem a tokozóüzemre is kiterjed, ahol a kiégett fűtőelem-kazettákat egy acélbetétes rézkonténerbe zárják - így szállítják őket a kb. 400 méter mélységben kialakított tárolóterekbe.

A Gazdasági és Munkaügyi Minisztérium megvizsgálja a kérelmet, majd jóváhagyásra továbbítja az Államtanácshoz. A kérelem biztonsági értékelését a nukleáris biztonságért felelős állami hatóság (STUK) végzi, valamint a nukleáris létesítmény építésének és üzembe helyezésének a felügyelete is az ő hatáskörükbe tartozik. A hulladéksomagok betárolása a tervek szerint a 2020-as évek közepén kezdődhet meg.

A Posiva elnök-vezérigazgatója, Janne Mokka szerint az üzemeltetési engedély iránti kérelem benyújtása jelentős mérföldkő a kibocsátásmentes és klímabarát nukleárisenergia-szektor egésze számára. Mint fogalmazott: Finnország nukleáris iparának szereplői büszkék lehetnek a hosszú távú és felelősségteljes hozzáállásukra, melynek eredményeként a Posiva a világon elsőként képes lesz üzembe helyezni egy bizonyítottan biztonságos mélységi geológiai tárolót.

Forrás: Posiva Oy

A fűtőanyag-kazettákat befogadó rézkonténer és acélbetét

– A hosszú távú biztonság igazolásával és a végleges elhelyezési koncepció helyszíni körülményekhez igazításával több évtizednyi munka fejeződött be, így most már a tokozóüzem és a tároló berendezéseinek telepítésére, a létesítmény üzembe helyezésére és az üzemi tevékenység előkészítésére koncentrálhatunk – zárta gondolatait az elnökö-vezérigazgató.

A több szakterületet és tudományágat is érintő projekt világszínvonalú szakértelmet igényel. A munka oroszlanrészét a Posiva saját munkatársai és kiterjedt partnerhálózata végezték el, több mint 40 éven át fejlesztve a biztonságos végleges elhelyezés koncepcióját. Tiina Jalonen, a Posiva fejlesztésért felelős alelnöke szerint a jövőre vonatkozó kilátások biztatóak:

- Amellett, hogy részt veszünk a mélységi geológiai tároló biztonságos megvalósításában és üzemeltetésében, a jövőben a koncepciókat továbbfejlesztjük egy iparibb megoldás felé, és támogatjuk leányvállalatunk, a Posiva Solutions célkitűzését, hogy a projekt során megszerzett szaktudást sikeres finn exporttermékként értékesítsük.

Forrás: Posiva

Alszerződések aláírása

Az ITM-mel kötött Támogatási szerződés aláírását követően, az NYMTIT 2022. március 3-án társulási ülés keretében megkötötte a támogatási alszerződéseket a tagönkormányzataival. A tagtelepülések polgármesterei a társulás elnökével együtt továbbra is kiemelten fontosnak tartják a lakosok hiteles és naprakész tájékoztatását, valamint a fiatal generáció részére – tanulmányi verseny, természettudománnyal kapcsolatos szellemi vetélkedő keretében – átadott ismeret, tudás gazdagítását, gondozását.

Új vezetők kinevezése történt az ITM-ben

Mint ismeretes a Nyugat-mecseki Társadalmi Információs Ellenőrzési és Településfejlesztési Önkormányzati Társulásnak (NYMTIT), más magyarországi ellenőrzési és információs célú önkormányzati társulásokkal együttesen, a Központi Nukleáris Pénzügyi Alapból (KNPA) támogatás adható, amelynek feltétele a társulás tájékoztatási és ellenőrzési tevékenységének ellátása. E feladata a nagy aktivitású radioaktív hulladék és a kiegészítő fűtőelemek végleges tárolójának kialakítására vonatkozó kutatásokkal kapcsolatos lakossági tájékoztatás és ellenőrzés elvégzését jelenti. A fenti tevékenységre, akárcsak a lehetséges működési és beruházási célú feladatokra a KNPA nyújt fedezetet.

A KNPA Kezelő Osztály, az Innovációs és Technológiai Minisztérium, Körforgásos Gazdaság Fejlesztéséért, Energia- és Klímapolitikáért felelős Államtitkárság alá tartozik, azon belül szervezetileg az Atomenergia és Bányászati Főosztályon helyezkedik el. 2021 októberében az Atomenergia és Bányászati Főosztály élére új főosztályvezetőt neveztek ki, dr. Bérés Zsuzsa személyében. Idén január 1-jétől a KNPA osztály élére pedig kinevezésre került, Ficsor Csaba Istvánné osztályvezető. Az NYMTIT és tagönkormányzatai a kölcsönös bizalom és együttműködés jegyében továbbra is szorosan együtt kíván működni a Támogató minisztérium és a szakmai döntéshozók képviselőivel.

Szobrot avattak Ibfán

Az ibafai pap, Hangai Nándor pipájával tette híressé Ibfát - olvashatjuk az emléktáblán.

Benes László, Ibfá polgármesterének köszöntőjét követően ünnepi műsor keretében került leleplezésre az ibafai pap fából készült szobra. A szobrot az NYMTIT támogatási összegéből valósították meg.

Horváth-Béres János faszobrász mester alkotását Kovács Győző az NYMTIT elnöke leplezte le. A rendezvényen az NYMTIT Ellenőrző Bizottságát dr. Zsömböli Edit képviselte.

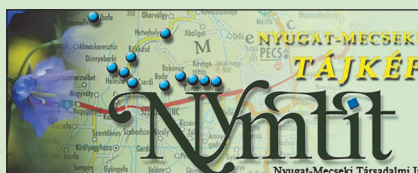
Az ünnepi műsort az Almamelléki Általános Iskola tanulói adták elő.

Az emlékművet Rosner Zsolt szigetvári plébános áldotta meg.

A nap a XVIII. Ibfai Lassúsági Pipaszívó versennyel folytatódott.

TÁRSULÁSI LAP

Kiadja az NYMTIT, 7672 Boda, Petőfi Sándor u. 28.
Felelős kiadó: az NYMTIT
Szerkeszti a szerkesztő bizottság:
Kaszás Endre, Rónai Tibor, Perjés Krisztina
Nyomás: DUPLEX-ROTA Pécs, Északmegeyer dűlő 4.

*"Az öni hűbötösünk a hitelesség, az
objektivitás, a helyi jólét és a
közösség fejlesztése, minden nap!"*

Nyugat-Mecseki Társadalmi Információs Ellenőrzési és Településfejlesztési Önkormányzati Társulás
BAKONYA - BODA - BÜKKÖSD - CSERDI - CSERKÚT - DINNYEBERKI - HELESFA - HETVEHELY - IBFA - KÖVÁGÓSZÖLŐS - KÖVÁGÓTÖTTÖS